

Rigsdagstidende.

1858. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 37.

Tiende Session.

14de Møde.

Torsdagen den 21de Octbr.

(Fortfat.)

Tillisch (fortfat): Imellem den tredie Mand, som kjøbte Gaarden, og Fæsteren blev der affuratur det samme Forhold, der tidligere var mellem Fæsteren og Godseieren, Fæsteren paa Gaarden vedblev at være Fæster, Altsaa, at bestemme, at Gaarden kunde sælges til Andre end til Fæsterne, vilde have været ganske urimeligt, netop ifølge Lovens Henftigt. Dertil kommer endnu, at det eneste Tilfælde, hvori en Gaard saaledes kunde blive Selveiendom, naar den nemlig skulde sælges til Andre end Fæsteren, var, naar den folgtes ved Fæstledighed; men det kan Lovgiveren aldeles ikke have tænkt paa, thi den ærede Rigsdagsmand maa dog give mig Ret i, at Lovgiveren ikke kunde opmuntre Godseieren til at sælge en Fæstegaard til Fæsteren, naar der ingen Fæster var. Den ærede Rigsdagsmand sagde, dersom jeg forstod ham rigtigt, at det, at Lovgiveren for at fremme Selveiendom opmuntrede Godseierne til at sælge deres Gaarde til Fæsterne, sit en endnu større Betydning derved, at det ellers var dem forbudt at sælge Gaardene. (Tscherning: Ja!) Ja var det ikke saaledes den ærede Rigsdagsmand sagde? (Tscherning: Jo!) Ja jeg maa tilstaae, det forekom mig rigtignok saaledes, men jeg har været i stor Tvivl, om det virkelig var muligt, at den ærede Rigsdagsmand kunde have udtalt sig paa den Maade. Der har eksisteret et saadant Forbud ifølge Forordningen af 15de Mai 1761; men det var netop

efterat den ærede Rigsdagsmand havde læst § 1 op, at jeg bad ham om at læse videre. Den ærede Rigsdagsmand standsede og læste ikke videre, og jeg fortænker ham slet ikke deri; thi dersom han havde læst videre og taget § 2 med, saa vilde han have fundet Noget, som ikke vilde stemme med hans Anskuelse. Skjøndt jeg saaledes ikke fortænker ham i, at han ikke tog § 2 med, saa beklager jeg dog paa hans Vegne, at han ikke fulgte min Opfordring; thi dersom han havde gjort det, saa havde han seet, at netop i denne samme Forordning af 13de Mai 1769, hvis § 1 han oplæste, der siges i § 2: „At Forbuddet i Forordningen af 15de Mai 1761 skal være aldeles ophævet“. Hvad Betydning han nu vil have, at Forordningen af 13de Mai 1769 skal give til det Forbud, som den selv hæver, og hæver ganske og aldeles, det forstaaer jeg ikke. Men jeg skal sige ham, hvilkke Bink der end yderligere ligger i denne Bestemmelse. Lovgiveren har i § 1 af Forordning 13de Mai 1769 tilladt Godseierne at sælge deres Gaarde til Fæstebønderne, og forsaavidt disse angaaer, var altsaa det Forbud, som der tidligere eksisterede imod at sælge enkelte Gaarde eller enkelte Byer fra Hovedgaardene, hævet. Nu vil jeg dog spørge den ærede Rigsdagsmand, hvad Betydning det skulde have, — thi nogen Betydning maa det dog have, — dersom Lovgiveren affuratur skulde sige det Samme i § 2, som han allerede havde sagt i § 1. Nei, § 2 siger, at Forbuddet skal være aldeles hævet, altsaa at Godseierne have Ret til at sælge, ikke alene til Fæsterne, men ogsaa til Andre, og Lovgiveren lægger til, og dette vil jeg bede den ærede Rigsdagsmand nøie lægge Mærke til, at for det Første vil han hæve dette Forbud aldeles, fordi det